

UUDISED

Muuseumid ei kavatse muuseumisse kolida

Aasta 2009 on kuulutatud Eestis muuseumiaastaks. Aasta üritustesarja avas esmaspäevast teisipäevani Narvas toimunud festival, mille teemaks oli „Muutuv muuseum“.

ANTS OIDEKIVI
rleht@tyri.ee

Muuseumide maailm on Eestis sama kirju kui mujal maailmas: kunsti-, ajaloo-, koduloo- ja mitmesugused teemamuuseumid. Meil on suured ja väikesed muuseumid, riiklikud ja eramuuseumid.

Aasta eesmärgiks on tutvustada meie ligi 250 muuseumis tehtavat tööd kultuuripärandi säilitamisel, hoidmisel ja tutvustamisel, tuua nähtavale muuseumides oma igapäevast tööd tegevad inimesed, väärtustada enam kui 200 aasta jooksul tehtud.

Türi muuseumi juhataja Pille Kuulme ja Eesti ringhäälingumuuseumi direktor Juhana Sihver on mäluasutuste homse päeva suhtes optimistid.

Kuidas kõlab teie jaoks sõna „muuseumirott“?

Pille Kuulme (PK): Minu meelest on see üks vana, kuid väga kihvt väljend, mida ka muuseumitöötajad ise enda kohta sageli kasutavad. Me pole kuivikud ja meis on huumorimeel. Ütlen seda hea meelega enda kohta. Selles töös ongi palju roti kombel vanades asjades tuuseldamist. Nüüdseks on sellel sõnal ka uus tähendus, sest see tähendab auhinda. („Muuseumirott“ on iga-aastane tunnustusauhind, mis antakse parimale väljapanekule Eesti muuseumis. -Toim.)

Juhana Sihver (JS): Sõnal „muuseumirott“ ei ole häda midagi. See on positiivne alatooniga ja näitab veidi rotlikku käitumist, vana lõhnaga asjade hulgas olemist.

PK: Ka läbipuremist.

JS: Muide, muuseumis ollakse kas väga lühikest või väga pikka aega. Järelikult peab inimesel olema mingi eriline huvi, kui ta siia pidama jääb.

Umbes kaheksa aastat tagasi kuulsin muuseumitöötajate kohta nimetust „museoot“. See peaks olema tuletis sõnadest „muuseum“ ja „idiot“. Mulle tegi see nalja. Tollal olid muuseumidel palju kehvamad ajad, kui praegu ja kellegi huumorimeel tuletis sellise väljendi. Mõeldi ilmselt seda, et kui

Juhana Sihver ja Pille Kuulme ei häbene ennast muuseumirottiks nimetada.

Merit Männi

nii kehvadel aegadel on keegi veel valmis muuseumis töötama, siis sõna „idiot“ peaks ametinimeses olema. Põhjus polnud mitte niivõrd palgas, kui vahendites, mis muuseumidel kasutada oli.

PK: kui muuseumitöötajad kokku saavad, siis jääbki ju kõlama see, et ega me väga normaalsed ei ole ju. Võibolla räägivad õpetajad ja kultuuritöötajad samuti.

Kas igal korralikul linnal on oma muuseum?

JS: Ma ei väsi kõrvalseisjana kordamast, et kui võrrelda omavalitsuste halduses olevaid muuseumi, siis Türi on oma muuseumiga paljudest sammukese ees. On oma ruumid, töötajad, selge eelarve, muuseum on avatud külastajatele viis päeva nädalas. Elementaarne on kaetud. Tartu ja Tallinnaga muidugi ei saa võistelda.

Kuidas muuseumid tekivad?

PK: Eks nad enamasti tekivad entusiasmist, näiteks koolmeistrite kollektsioonidest.

JS: Muuseumi on ju erinevaid. Mõnda nimetaksin pigem koduloo- ja ajaloo muuseumiks, mis nägi väga soliidne välja. See oli valminud rahva oma jõududega ja ei saanud omavalitsuselt kuigi märkimisväärset toetust. Raske on võrrelda Helme koduloo- ja ajaloo muuseumi KUMUga.

PK: Mõnel pool jäävadki asjad muuseumitoa asemele.

JS: Ei ole mõtet näidata näpuga ühelegi muuseumile: Miks ei ole tehtud nii, või

miks ei ole iga päev ukseid lahti? Tegelikult tuleb enne, kui hakata arvustama, muuseumi omanikult alati küsida, mis eesmärgil on muuseum loodud. Kui muuseum on loodud oma küla rahvale ja eelkõige noortele, siis on asi täitsa tipp-topp. Ma ei näe selles midagi halba. Halvaks läheb asi siis, kui sinna ilmuvad tegelased, kes hakkavad nõudma turistide voolu.

Mis juhtub, kui muuseumi ei oleks?

PK: Mälu oleks lihtsalt lühem, kui praegu.

JS: Mõelge selle peale, mis juhtub siis, kui mälu on väga lühike või päris katki.

Arhiivid oleksid ju olemas.

JS: Arhiivid ei kogu esemeid. Veel mõned aastad tagasi öeldi, et muuseumi esmane ülesanne on koguda esemelist kultuuri. Raamatukogu pakub raamatukultuuri ja lugemisvõimalust, arhiiv dokumente. Paratamatult on ka nii, et muuseumisse võetud eseme juurde hakkab iseenesest tekkima arhiivimaterjali.

PK: Esemelised esemeteks, aga emotsioonidega on täpselt sama lugu. Minu jaoks on vokit märksa huvitavam voki meistri lugu. Parema meelega sorin nendes lugudes, kui esemetes endis. Kust sa tänapäeval neid huvitavaid esemeid ikka leiad, lugusid aga küll.

JS: Ainult dokumentid ja fotot jääb väheks, et õiget emotsiooni edasi anda või midagi õpetada. Kõige ideaalsem oleks saada ese ja sinna juurde ka lugu. Minul hakkavad kõrvad liikuma, kui leiad mingi asja, mis tõesti midagi väärt on.

Kui palju on muuseumi ajas muutunud?

JS: Esimesed muuseumid olid kollektsiooni eksponeerimine. See oligi vaataja jaoks muuseum. Ringhäälingumuuseumi jaoks tähendaks see täna seda, et meil on raadiote kollektsioon ja ei midagi muud. Siit edasi ma ei tahaks rääkida – tulge muuseumisse ja otsustage, mis on muutunud. 30 aastat tagasi oli teksti osa ekspositsioonides väga suur. Siis arvati, et see on kõige õigem lahendus.

PK: Kui muuseumid oleksid sellised, kui nad olid 30 aastat tagasi, siis külastajad oleksid väga vähe. Praegu peab piitsaga lapsi sundima raamatuid lugema. Muuseum peab muutuma koos inimesega.

Kas muuseumil on tulevikku?

JS: Arvan, et elu käib spiraali mööda ja seda täielikult virtuaalmaailma viia ei ole võimalik. See ei tähenda seda, et muuseumil sinna üldse asja poleks: praegugi on ju väga populaarsed virtuaalnäitused. See on muuseumi ekspositsiooni kõrval üheks väljundiks.

Mida muuseumiaasta teie töös muudab?

JS: Meie tunne oma külastajat ja töötame eelkõige talle sobiva rütmi järgi. Ega siis igasuguste tähtsate aastate nimetatud aasta või ümmarguse juubeli puhul ei peagi midagi väga muutama. Muuseum ei tööta ju selle aasta pärast. Sel aastal pööratakse muuseumidele rohkem tähelepanu, tuleb juurde vahendeid, et neid ühiselt reklaamida ja tutvustada.

PÄÄSTEAMET

Puu takistas liiklust

24. novembril kell 10.39 eemaldasid päästjad Türi vallas Taikse külas teelt liiklust takistanud puu.

Tules hukkus inimene

25. novembril kell 15.02 teatati tulekahjust Türi linnas Paide tänaval, kus põles kahekorruselise puitelamu üks osa. Päästjate kohale jõudes põles hoone osa lahtise leegiga, leegid olid vahelae jõudnud põõningule. Hoonest leiti hukunu, kelle surma põhjuse selgitab välja ekspertiis. Kustutustööd teostasid Türi Paide ja Vändra päästetöötajad ning vabatahtlikud pritsumehed.

Kell 12.20 teatati tulekahjust Türi vallas Ollepa külas, kus põles kahekorruselises puitmajas vaheseina ja vahelae vahel.

NÄDALA PILT

Kaarel Aluoja

Kolmapäeval – kodanikupäeval – kohtus Laupa kooli perega ja rääkis kodanikuks olemisest ja kodaniku õigustest ning kohustustest riigikogu liige Tiina Oraste.

Õpilastelt sadas küsimusi palju: Millised õigused on presidendil? Mida teeb riik, et elu maal püsiks inimväärne? Kas väikekoolid suletakse? Kas äriühingud juhivad Eesti riiki? jt. Kohtumise lõpuks luges 6. klass Järvamaalt pärit Hando Runneli kodanikuteemalist luulet.

Merit Männi

Türi gümnaasiumi õpilaste ja õpetajate jaoks oli käesoleval nädal eriti sündmusterohke – tähistati oma kooli nädalat.

Kogu nädala jooksul toimusid erinevad ettevõtmised. Esmaspäeval toimus mäluvõistlus, teisipäeval aga pidasid õpilased ja õpetajad maha pingelise pallilahingu. Kolmapäeval peeti vahetunni ajal oksjon (pildil), kus läksid muuhulgas kaubaks kommikarbid, helkur, pliatsid ja muu.

Silvi Lukjanov

Järvamaa Kutsehariduskeskuse Särevere õppekohta külastas 25. novembril põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder (vasakul). Teda saatsid Riigikogu liikmed Kaia Iva ja Tiina Oraste. Kohtumisel põllumajanduse eriala õppuritega rääkis Seeder kodanikuks olemisest. Pärast vestlust õpilastega tutvustas minister nn õnnelike lehmade laudaga, kus uuris lauda töökorraldust.